

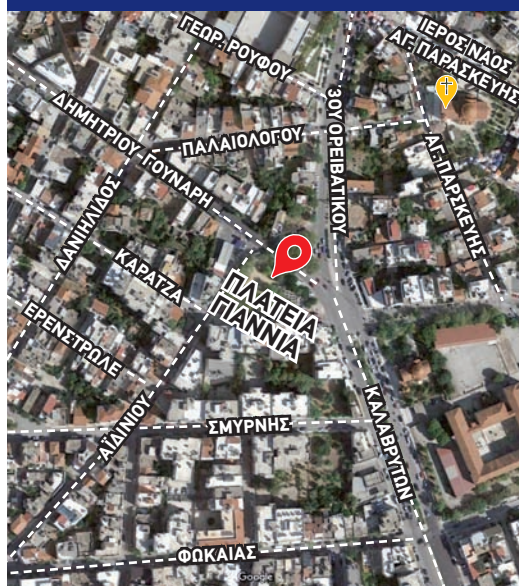
Επιμέλεια:
ΚΩΣΤΑΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

1821

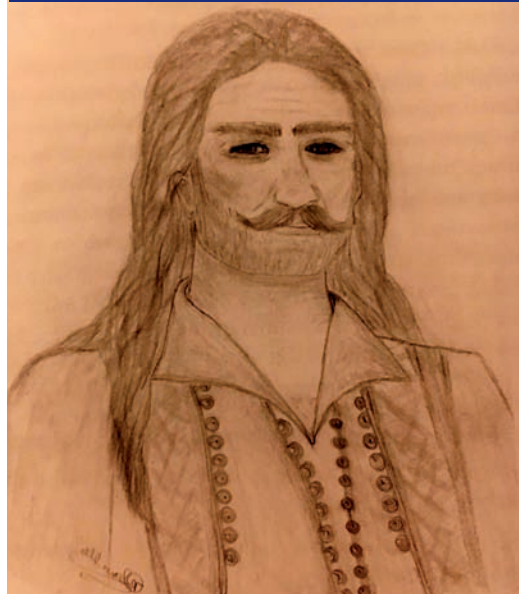

Δρόμοι της φωτιάς

**ΠΛΑΤΕΙΑ
ΓΙΑΝΝΙΑ
ΓΙΑΝΝΙΑ**

**ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ:
1955 (ΠΡΩΗ ΜΑΡΟΥΔΑ)**

Όταν του τελείωσαν τα πυρομαχικά, ο Γιαννιάς βγήκε από το ταμπουρί του έρποντας προς τους σκοτωμένους Τούρκους να αρπάξει σφαίρες. Εκεί, όμως, δέχθηκε μια ομοβροντία από τους επιτιθέμενους και η μάχη εξελίχθηκε σε σώμα με σώμα, με τον Γιαννιά να κατάρτεται, ενώ ξεψυχούσε, την ώρα που ξέμεινε από βόλια! Το σκίτσο της Ρόζας Παπαντωνοπούλου είναι «καθ' υπόδειξη προσέγγιση» από το βιβλίο «Οι Σταυραετοί του Ωλενου» των Ηλία Τουτούνη και Κώστα Παπαντωνοπούλου

Το άγαλμα του πατρός Γιαννιά δίπλα από τον ιερό ναό του Αγίου Αθανασίου της Πάτρας, στον χώρο όπου απαγχονίστηκε προεπαναστα-

στατικά, εκεί όπου ενώνονται σήμερα οι λεωφόροι Γούναρη και Καλαβρύτων και που στις μέρες μας έχει γίνει πλατεία με το όνομά του

Το μνημείο του Συλλόγου Τριταϊτών Πάτρας προς τιμήν του «Ντελγιώργη» Γιαννιά και των συμπολεμιστών του που έπεσαν στα στενά του Κατσαρού. Λέγεται, μάλιστα, ότι ο θεός του Γιαννιά, ο Πανάγος Μακρραγγελοπούλος («Μακρηπανάγος»), κλεφτοκαπετάνιος από τη Νουσα Καλαβρύτων, προσπάθησε να τους βοηθήσει, αλλά οι Τούρκοι ήταν υπέριτροι

Στο επόμενο
οικογένεια
Ζαΐμη

Οικογένεια Γιαννιά Οι δικοί μας Λεωνίδες!

Η παράδοση αναφέρει πως όταν ο Ιμπραήμ πλησίασε τον νεκρό Παπαφλέσσα μετά τη μάχη στο Μανιάκι, αναφώνησε με θαυμασμό: «Αμαρτία να χαθεί τούτος ο πολέμαρχος...».

ΤΟ ΙΔΙΟ ΑΚΡΙΒΩΣ πρωικό τέλος, σε μια μάχη δηλαδή με προδεδικασμένο αποτέλεσμα, την ήττα των Ελλήνων, είχε και ο Γεώργιος Γιαννιάς, ο σημερινός πρωταγωνιστής των «Δρόμων της Φωτιάς», ο οποίος έμεινε πιστός μέχρι θανάτου στον Αγώνα, αφήνοντας την τελευταία του πνοή στην φονική σύγκρουση στα στενά του Κατσαρού, κοντά στο Αντρώνι της Ηλείας, στις 27 Μαΐου 1821.

ΚΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ, μάλιστα, όπως ο Παπαφλέσσας, είχε σχέση με το ράσο, καθώς καταγόταν από σόι ιερών. Ο παππούς του ήταν παπάς, ενώ και τον πατέρα του, που ήταν κλέφτης, τον φώναζαν «παπαδοπαίδι» (εξ ου και ο στίχος «Εγώμαι ο Γιάννος ξακουστός, ο γιος του παπ' Ανδρέα»). Ήταν, δεν ήταν, μάλιστα, 10-11 ετών, ο Γεώργιος Γιαννιάς όταν είδε τους Τούρκους να κρεμάνε τον πατέρα του «σε μια μελικουκιά, μπροστά από την εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, στα νότια της Πάτρας, μαζί με τον γιατρό του και το πρωτοπαλικάρό του, Τζιμίκο». Από τότε ορκίστηκε να πάρει εκδίκηση και κάπως έτσι άρχισαν οι... κόντρες με τους Τουρκαλβανούς που είχαν ως προπύργιο το χωριό Λάλα της Ηλείας.

ΕΝΤΑΓΜΕΝΟΣ στην Φιλική Εταιρία από το 1818, όπως καταγράφεται στα αρχεία της Τσαρικής Αστυνομίας, ο Γεώργιος Γιαννιάς έγινε γρήγορα ο «Ντελγιώργης» της περιοχής («ντελής» σημαίνει «τρελός», «παράτολμος») και, όπως κι ο πατέρας του πριν από αυτόν, ενέπνεε τον φόβο και τον τρόμο στους Οθωμανούς, από τους οποίους «πολλούς έστειλεν εις τον κάτω κόσμο».

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ της Επανάστασης, ο Γιαννιάς μπήκε από τους πρώτους στον Αγώνα με δικό του σώμα 100 ανδρών από τα χωριά του Ερυμάνθου. Δυστυχώς, η αρχή του τέλους σήμανε στα μέσα Μαΐου 1821, όταν ο Γιαννιάς θέλησε να εκδικηθεί τους Τουρκαλβανούς Λαλαίους που είχαν συλλάψει μερικές εβδομάδες πριν τη μονή Νοτενών στην Τριταία κι αμέσως μετά σκότωσαν και τον Χαράλαμπο Βιλαέτη, τον στρατιωτικό αρχηγό του Πύργου.

ΤΑ ΞΗΜΕΡΩΜΑΤΑ της 27ης Μαΐου 1821 στην τοποθεσία Τσάκλη έφτασαν σχεδόν 2.000 Τουρκαλβανοί, τους

ΞΕΡΑΤΕ ΟΤΙ...;

- ☑ **Οι Γιαννιάδες κατάγονταν από την Προστοβίτσα (σημερινή Δροσιά), ένα ορεινό χωριό στους πρόποδες του Ερυμάνθου.**
- ☑ **Ο Σπυρίδων Τρικούπης αποκαλείται ότι το πραγματικό τους επώνυμο ήταν «Γιαννόπουλοι».**
- ☑ **Ο πατέρας του Γεωργίου Γιαννιά λεγόταν Κωνσταντίνος ή Ανδρέας και είχε γεννηθεί το 1760. Αρραβωνιάστηκε σε ηλικία 22 ετών, όμως δεν παντρεύτηκε την αγαπημένη του γιατί ο ίδιος τα έβαλε με τον Καψομάλι (εισπράκτορας των Τούρκων) κι αυτός για να τον εκδικηθεί πάντρεψε τη μηυστά του Γιαννιά με το γιο του.**
- ☑ **Ο πατέρας Γιαννιάς έγινε ξακουστός όταν συνέλαβε τον Μαχμούτ Μπέη από τον Μυστρά, τον οποίο γάμωσε και στην συνέχεια του πήρε και το άλογο.**
- ☑ **Την περίοδο 1787-1805, με δύναμη 60 ανδρών, βρέθηκε υπό την αρχηγία του ονομαστού Ζαχαριά από τη Μπαρμπίτσα της Λακεδαιμόνας.**
- ☑ **Συμμετείχε στη μάχη του Ταϊναρου και με τη συμβολή του Κατσώνη νίκησε το Γαλλοτουρκικό στρατό.**
- ☑ **Λανθασμένα μερικοί ιστορικοί υποστηρίζουν ότι τον δηλητηρίασε ένας από τους κουμπάρους του, δωροδοκημένος από τους Τούρκους.**
- ☑ **Λίγο μετά τον θάνατο του Γιαννιά, ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Καλλίνικος Ε' αφόρισε τους κλέφτες της Πελοποννήσου για να προστατέψει τους Ρωμιούς του Μοριά από μετοικήσεις σε Αίγυπτο και Μικρά Ασία, αποτρέποντας έτσι και την ταυτόχρονη αντικατάσταση του πληθυσμού της Πελοποννήσου από Αιγυπτίους και Μικρασιάτες.**

οποίους αντιμετώπισαν περίπου 500 άνδρες υπό τον Γιαννιά. Η μάχη θύμισε αυτό που θα ακολουθούσε ακριβώς τέσσερα χρόνια αργότερα στο Μανιάκι. Λίγο πριν το μεσημέρι οι εξαντλημένοι Έλληνες υποχώρησαν σταδιακά στην θέση Πολίτσα και στην συνέχεια ο Γιαννιάς, αντιλαμβανόμενος αφενός τον κίνδυνο της άτακτης υποχώρησης, αλλά και βλέποντας αφετέρου ότι δεν έρχονται ενισχύσεις, αποφάσισε να προχωρήσει προς τα στενά του Κατσαρού. Οι Τούρκοι ειδοποίησαν τις δυνάμεις τους στο Πανόπουλο και έτσι οι άνδρες του Γιαννιά κυκλώθηκαν. Ο «Ντελγιώργης» και τα εναπομείναντα 10-12 παλικάρια του που δεν είχαν σκορπίσει, ανέβηκαν στο μικρό ύψωμα που βρίσκεται χτισμένο το εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου και ταμπουρώθηκαν απέναντι στους υπερπολλαπλάσιους Τούρκους. Παρά τους δελεαστικούς όρους παράδοσης, ο Γιαννιάς ήταν, πλέον, έτοιμος να συναντήσει τον πατέρα του στην «ουράνια Ιερουσαλήμ». Οι παρακάτω στίχοι είναι ενδεικτικοί:

«Τον μαύρο Γιώργη έκλεισαν οι άπιστοι Λαλαίοι. Αυτοί δεν ήταν λιγοστοί, ήταν δυο-τρεις χιλιάδες κι ο Γιώργης ήτο μοναχός, με δώδεκα νομάτους. Ντερβής Αράμης φώναζε από το μετερίζι: «Έβγα Γιώργη, προσκύνισε και δώσε τ' αρματά σου». «Μουράτη, πως με πέρασε, να βγω, να προσκύνισω. Μήγαρις είμαι νιόνουφη, τα χέρια να φιλήσω; Εγώμαι ο Γιώργης του Γιαννιά, του πρώτου καπετάνιου Και θα βασιτάξω πόλεμο με δώδεκα νομάτους».

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΙΑ, αντίξια με εκείνη μεγάλων Ελλήνων, «εγράφη εις την στήλην της αθανασίας», με τους Τουρκαλβανούς, παράλληλα, να έχουν υποστεί τεράστιες απώλειες.

ΟΤΑΝ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ τα πολεμοφόδια, οι λιγοστοί πολιορκημένοι έβγαλαν τα γιαταγάνια τους (εκείνο του Γιαννιά, μάλιστα, έσπασε!) και πολέμησαν σώμα με σώμα μέχρι να πέσουν όλοι. Οι Τούρκοι λέγεται ότι παλούκωσαν το κεφάλι του Γιαννιά, όπως έκαναν και με τον Βιλαέτη, κουβαλώντας το ως «λάφυρο» στο Λάλα.

ΚΙ ΕΤΣΙ ΕΠΕΣΕ ο δικός μας Λεωνίδας, «στου Κατσαρού τ' αλώνια», εκεί όπου «μ' εννιά λεβέντες χόρευε, μ' εννέα Ντερβινάιους κι από μπονόρα έβριζε, αγάδες φοβερίζει». Και «δέστε φίλοι μου καλοί, φίλοι παλικαράδες, πώς πολεμάνε τα θεριά, το πώς πεθαίνουν οι Γιαννιάδες».